

„kajoe saperti tadi”, „meranti sadja” (d.i. meranti zonder meer, wat wil zeggen, dat hij de soort niet kent, „kajoe sama roepa” d.i. dezelfde soort (als daarnet), „kajoe pereiman” (o.a. in Palembang in gebruik voor die soorten, waarvan geen retributie wordt geheven), enz.

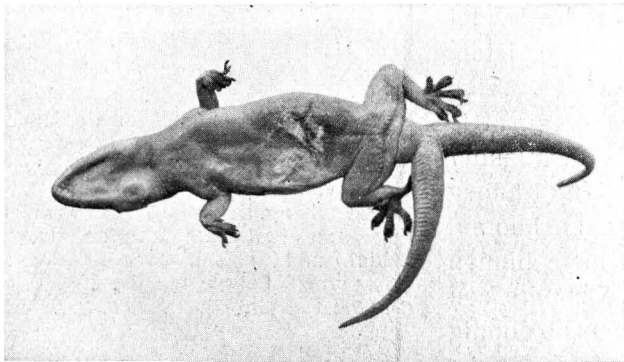
Bij het verzamelen van Inlandsche plantennamen zullen wij dus meer kritisch te werk moeten gaan. Wij zullen ons moeten laten voorlichten door menschen, die niet meer zeggen dan zij weten en hen, waar mogelijk, voortdurend moeten controleeren. Gelukkig is dit laatste vrij eenvoudig, althans wanneer men alleen wil nagaan, of de bewuste persoon constant is in zijn benamingen. Daartoe heeft men slechts een groot aantal, bijv. 100 planten te nummeren, de opgegeven namen te noteeren en deze planten bijv. een dag later in een andere volgorde met denzelfden persoon weer langs te gaan. Dan blijkt wel, of en hoeveel hij ons den vorigen dag op de mouw heeft gespeld.

Een groote moeilijkheid bij het praktische gebruik van Inlandsche plantennamen, vormt niet alleen het overweldigend groote aantal plantensoorten, maar ook de groote uitgestrektheid van Nederlandsch-Indië, waardoor bijv. uit de belangrijkste taal, het Maleisch, vele plaatselijke dialecten zijn ontstaan, terwijl daarnaast nog een groot aantal andere talen en dialecten voorkomen. In het Oostelijk gedeelte van Insulinde bijv. is het aantal talen en dialecten wanhopig groot. Daar komt het zelfs voor, dat de menschen uit kampongs, dicht bij elkaar gelegen, elkaar niet of nauwelijks kunnen verstaan. Hiermede gaat natuurlijk ook samen een groot verschil in plantenbenamingen. Al lijkt echter, door al deze factoren, het einddoel, om van alle plantensoorten voor elke streek den juiste Inlandschen naam vast te leggen — als die tenminste bestaat — onbereikbaar, toch kan in die richting veel worden bereikt, wanneer een ieder bij de inzameling van planten de moeite neemt, hierbij den juiste Inlandschen naam, voor die streek en in die taal, op te teekenen. Wat in dezen bereikt kan worden, toont ons bijv. het standaardwerk van K. HEYNE „De Nuttige Planten van Nederlandsch-Indië”.

F.H. ENDERT.

KORTE MEDEDEELINGEN

Indische monstrositeiten. — In de collecties van het museum van het Deli-Proefstation te Medan bevindt zich een formaline-preparaat van een tijtjak met twee staarten. De bijgevoegde afbeelding

Tijtjak met 2 staarten

kan den lezer een denkbeeld geven van deze abnormaliteit. Indertijd ving ik eens een kadai (*Mabuia* sp.), waarvan de staart gevorkt eindigde. De beide vorkpunten zullen ongeveer $2\frac{1}{2}$ c.M. lang geweest zijn. Het exemplaar is tijdens mijn verhuizing van Palimanan naar Buitenzorg zoek geraakt. Een foto bezit ik er helaas niet meer van, zoodat de lezer mij ditmaal maar op mijn woord moet gelooven.

V.D. M.M.

Sesbania grandiflora PERS. — Volgens een korte bespreking in het Journal of Botany beschreef N. K. TIWARY van de Hindoe Universiteit te Benares hoe de honing van de groote toerie-bloemen door verscheidene vogelsoorten op illegitime wijze werd bemachtigd. De honing wordt door klieren aan den binnenkant van de zuil der

genen met elkaar vergroeide meeldraden afgescheiden, en is alleen bereikbaar door twee smalle openingen tusschen deze meeldradenzuil en de omringende organen. De vogels nu, schijnen heel nauwkeurig te weten waar de honing zich bevindt, en pikken van buiten de bloem aan op de juiste plek van den kelk. En zij schijnen alleen die knoppen aan te boren, waarin voldoende honing is afgescheiden.

Wie let er hier eens op?

Nog eens vertakte palmen. — Bij het lezen van de verschillende mededeelingen over dit onderwerp in de laatste afleveringen van ons tijdschrift, herinnerde ik mij, in Weltevreden een exemplaar van de gewone gele pinangpalm (*Chrysalidocarpus*) te hebben gezien, die uitermate sterke neiging tot vertakking vertoonde, terwijl bij de andere exemplaren op dat erf slechts één enkele vertakking voorkwam.

Bijgaande afbeelding geeft het exemplaar weer. Er waren oorspronkelijk zes stammen, waarvan één onvertakt was gebleven, terwijl de 5 overige zich tot totaal 29 stammen gesplitst hadden.

Aan een zijstam — het meest rechts op de afbeelding en ongeveer 5 c.M. boven de pot — was duidelijk te zien, dat de eindknop vernield en vervangen was door drie andere knoppen, waarvan er één zich veel krachtiger ontwikkeld had dan de beide andere.

Zooals ook in de figuur duidelijk uitkomt, is de vertakking van dezen palm niet dichotoom.

Nadat dit exemplaar mij opgevallen was, zag ik in Weltevreden verscheidene andere vertakte individuen dezer soort, die het verschijnsel echter veel minder sterk vertoonden dan in eerstgenoemde geval.

Exemplaar van *Chrysalidocarpus* met vele vertakkingen.

M. B. SCHWARZ.

Kakkerlakken. — Op kakkerlakken maak ik steeds jacht, omdat die dieren de toppen der wortels van mijn orchideeën afvreten. Toen ik dan ook op een avond, ruim een half jaar geleden, even voor het naar bed gaan, in mijn slaapkamer een kakkerlak op de spiegelpkast zag zitten, sloeg ik dadelijk met mijn slof — niet al te hard, om de kast niet te beschadigen of vuil te maken — naar het beest, al zag ik dadelijk, dat het geen gewone huis- of scheepskakkerlak (*Periplaneta americana*) was. Het beest viel half dood neer en kwam op zijn rug te liggen. De mieren zullen hem wel verder vinden, dacht ik, doch toen ik na eenige minuten wilde zien, of de mieren, die onder de tegels verblijf houden, reeds gekomen waren, bleek het lichaam niet met mieren, doch met witte diertjes bedekt. Ik bukte mij en ontwaarde, dat het jonge, nog vleugellooze kakkerklakjes waren. Mooie diertjes met spierwitte pootjes en voelsprietten, en met, zoo op 't oog, pikzwarte oogjes.

De diertjes zaten tamelijk stil, maar toen ik ze met het lichaam van de groote, nog levende kakkerlak op een vel papier wilde schuiven, bleken zij uiterst vlug te zijn, zoodat ik ze niet allemaal in een glas kon doen. Den volgenden morgen was de groote kakkerlak gestorven en de kleintjes waren optwee na bruin geworden. Die twee waren zeker later geboren.

Deze kakkerlak behoorde tot een „levendbarende” soort dus, zooals deze door Dr. KARNY in de December-aflevering van 1925 werd beschreven en in fig. 10c afgebeeld. Dr. KARNY was zoo vriendelijk het dier te determineeren. Toen bleek, dat het een bladkakkerlak was, een *Epilampra*-soort, waarvan er

op zijn gekleurde plaat in figuur 1 één werd afgebeeld, en waarvoor ook de zooeven genoemde figuur geldt. Daar deze bladkakerlakken leven tusschen samengevouwen, droge bladeren op boomen en in struikgewas, zoo kwam mijn exemplaar wellicht uit de onmiddellijke omgeving van de slaapkamer, waar een groote a s e m-boom, twee m a n g g a-boomen en wat heesters staan.

D. VAN MULLEM.

Lantana Camara. — Zoals ik op bldz. 143-144 van jaargang 1925 mededeelde, is het oudste bericht over het reeds plaatselijk veelvuldig voorkomen op Java van deze thans zoo algemeen en talrijk verspreide plant van 1859. De datum van invoer is niet heelemaal met zekerheid bekend, doch BACKER schatte deze op omstreeks 1850. De verspreiding is dus wel vlug gegaan, zooals ook het geval was op Ceylon en op het vaste land van Indië, waar de *Lantana* zich zelfs op vele plaatsen als een zeer lastig onkruid gedraagt.

Omtrent invoer en verspreiding op Ceylon gaf PETCH in 1921 (in *The Journal of Indian Botany*) bijzonderheden. Ook daar was door gebrek aan bescheiden niet met zekerheid uit te maken, wanneer deze plant door den tuin van Peradeniya ontvangen was. Maar door TRIMEN was de datum op kort na 1824 gesteld. De in dat jaar verschenen lijst van Ceylonsche planten vermeldt nog geen *Lantana Camara*, doch in een lijst van aanvullingen wel de *L. trifolia* (met bladeren in kransen van drie). De invoer wordt toegeschreven aan Sir Hudson LOW die in 1826 als commandant bij het leger diende. Botanische reisverhalen van 1833 en 1840 noemen nog geen *Lantana*, maar CHAMPION vermeldt wel, dat *Lantana Camara* in 1839 om Colombo voorkwam, en in 1843 noemt hij haar als een van de opvallendste struiken van een gebied, tusschen 700 en 1000 meter zeehoogte. En in 1848 heet ze vrijwel overal voor te komen in struikgewas en hagen.

De invoer in den Plantentuin te Calcutta dateert van nog vroeger. In 1807 werd door Dr. CAREY de *Lantana trifolia* aan den Tuin geschonken, en twee jaar later de *L. Camara* door W. HAMILTON.
J. B.

Oryctes trituberculatus. — In aflevering 8 van den twaalfden jaargang van de Tropische Natuur gaf de Heer E. JACOBSON van den door hem ook afgebeelde grooten klappertor: *Oryctes trituberculatus* een lijstje van de toen bekende vindplaatsen. Zoo was deze soort slechts op een vijf à zes, zeer ver uiteen gelegen plaatsen op Sumatra ingezameld, tweemaal op Java, terwijl het voorkomen in Noord-Borneo door het aanwezig zijn van bewijsmateriaal vast stond. In deze Juni-vacantie heb ik een prachtig ♂-exemplaar gevonden bij Barabai ten noorden van Kedangan aan den voet van het Meratoes-gebergte in Zuid-Oost Borneo.

C. J. LOUWERENS.

MEDEDEELINGEN DER VEREENIGING

Afdeeling Soerabaja. — Ter rectificatie van het verslag op bladz. 107-108 zij medegedeeld, dat de lezing van Dr. BERLAGE op 24 Januari gehouden werd voor de afdeeling der Koninklijk Natuurkundige Vereeniging, en de leden der afdeeling Soerabaja van de Nederlandsch-Indische Natuurhistorische Vereeniging door eerstgenoemde vereeniging geïntroduceerd werden, wat eveneens het geval was op 13 Juni, toen Prof. Dr. Carl SCHRÖTER voor dezelfde vereeniging een voordracht hield.

Afdeeling Batavia. — Een uitvoerig en geïllustreerd verslag over de vijfdaagsche Paasch-excursie naar de Wijnkoopsbaai wordt in de volgende aflevering opgenomen.

Gekleurde platen. — Door omstandigheden kon niet, zooals de laatste jaren geregeld gebeurde, in de Juli-aflevering een gekleurde plaat gegeven worden. De Redactie hoopt evenwel binnenkort zulk een plaat op zoölogisch gebied te kunnen geven, waarna in December dan één op botanisch gebied zal volgen.

CORRESPONDENTIE

Den Heer v. St. C. te S. — De kleine roode diertjes op vliegen zijn larven van *Trombididae* (mijten), die tijdelijk parasitisch op insecten en spinnen leven. Voor nadere bijzonderheden kan ik verwijzen naar BREHM, Vierfüßler, Insekten und Spinnenkerfe, nieuwe druk, 1915, pag. 682/3.

L.